Č.j. S 70/00-2018/00-220 V Brně dne 7. prosince 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl ve správním řízení, zahájeném dne 9. října 2000 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci možného porušení § 3 odst. 1 tohoto zákona účastníkem řízení, jímž je Komora veterinárních lékařů ČR, se sídlem Palackého 1-3, 612 41 Brno, zastoupená jejím prezidentem, MVDr. Jiřím Krabičkou, ve správním řízení zastoupená MVDr. Jiřím Kubů, tajemníkem komory, bytem Jiráskova 19, Brno, na základě plné moci ze dne 17.10.2000,

t a k t o :

1. Komora veterinárních lékařů České republiky, se sídlem Palackého 1-3, 612 41 Brno, tím, že „Klub posuzovatelů DKK a DKL“, jako její specializovaný orgán v oboru ortopedie, stanovil pro jednotlivé posuzovatele minimální cenu za posouzení RTG snímku kyčelních kloubů na DKK psů (v zápise ze schůze Klubu posuzovatelů DKK a DKL, konané dne 19.12.1998, v bodě VI označeno jako „Stanovení ceny za posouzení RTG snímku na DKK“), porušila ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona 286/1993 Sb., neboť výše uvedené stanovení minimálních cen je zakázanou a neplatnou dohodou, která vede k narušení hospodářské soutěže na trhu posuzování RTG snímků na DKK u psů v České republice.
2. Za porušení zákazu uvedeného v § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., se Komoře veterinárních lékařů ČR ukládá, v souladu s § 11 odst. 1 písm. h) a § 14 odst. 4 téhož zákona, pokuta ve výši

200 000,- Kč

(slovy: dvě stě tisíc korun českých)

Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky, pobočka Brno, číslo účtu 3754-24825-621/0710, kost. symbol 1148, var. symbol 7000220.

3. V souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. e) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb, a zákona č. 286/1993 Sb. se Komoře veterinárních lékařů ČR ukládá tato **povinnost k nápravě:**

- vhodným a účinným způsobem informovat všechny členy Klubu posuzovatelů DKK a DKL a rovněž všechny chovatelské kluby o správním řízení S 70/00 a o rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.
- navrhnout chovatelským klubům možnost uzavření nových posuzovatelských smluv, v nichž by posuzovatelské ceny byly dohodnuty na základě svobodného rozhodnutí obou smluvních stran.

Lhůta pro splnění výše uvedené povinnosti k nápravě se stanoví do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí s tím, že prvého dne po uplynutí stanovené lhůty předloží účastník řízení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže podklady prokazující splnění uložené povinnosti k nápravě.

Odůvodnění

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 9.10.2000 z vlastního podnětu správní řízení pod č.j. S 70/00 ve věci možného porušení § 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „Zákon“), ke kterému došlo přijetím rozhodnutí sdružení podnikatelů ve vztahu k ceně za posuzování dysplasie kyčelních kloubů psů (dále jen „DKK“). Účastníkem řízení je Komora veterinárních lékařů ČR, se sídlem Palackého 1-3, 612 41 Brno (dále jen „KVL“). Možné porušení uvedeného ustanovení Zákona vyplývalo z podezření, že účastník řízení stanovil minimální cenu za posouzení RTG snímků kyčelních kloubů psů na DKK.

Úřad zahájil správní řízení na základě vyhodnocení podkladových materiálů, které zajistil v rámci předběžného šetření. V průběhu tohoto šetření Úřad zjistil, že dne 19.12.1998, na schůzi Klubu posuzovatelů DKK a DKL (dále jen „Klub“), který je specializovanou organizací v rámci KVL, byla stanovena minimální cena za posuzování DKK a tato cena je, jak vyplývá z dotazů na jednotlivé veterinární lékaře oprávněné k posuzování, které Úřad oslovil, v praxi uplatňována. Toto stanovení minimální ceny považuje Úřad za porušení zákona, a tím i hospodářské soutěže, neboť jím ze strany KVL došlo jednak k omezení konkurence mezi jednotlivými posuzovateli, ale i k omezení chovatelů, respektive chovatelských klubů v možnosti výběru posuzovatele na základě ceny, jako jednoho z kriterií tohoto výběru.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že Úřad nehodnotí nabízené služby, jejich kvalitu, systém fungování apod., tato činnost mu z titulu jeho funkce nepřísluší. Úkolem úřadu je zajistit svobodu soutěže na daném relevantním trhu služeb. Rovněž si úřad klade za cíl zajistit možnost svobodné volby chovatele vybrat si posuzovatele, který mu bude nejlépe vyhovovat, což zahrnuje i možnost výběru na základě ceny za poskytovanou službu.

Zjištěné skutečnosti

Účastník řízení, tedy KVL je samosprávnou stavovskou organizací sdružující veterinární lékaře, která byla s účinností od 1. října 1991 zřízena na základě zákona č.

381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky. Je právnickou osobou se sídlem v Brně (§ 1), v jejím čele stojí Prezident Komory (§ 14).

Podle informací získaných od účastníka řízení na ústním jednání, které se uskutečnilo dne 20.9.2000 (viz str. 21-23 spisu), založila KVL Klub posuzovatelů DKK a DKL a to v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 písm. b) a § 2 odst. 2 písm. a) a ch) zákona č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky. Činnost Klubu je upravena Vnitřním předpisem o posuzování DKK, který vydala KVL s účinností od 1.1.2000.

Úřad zjistil, že byl Klub založen na podnět mezinárodní kynologické organizace FCI a následně Českomoravské kynologické unie (dále jen „ČMKU), především z důvodu pozvednutí odborné úrovně posuzovatelů, sjednocení a vylepšení poskytovaných služeb. Posouzení DKK, respektive kladný výsledek tohoto posouzení je podmínkou zařazení vyšetřovaného psa do chovu, proto je pro chovatele, chovající psy určené k chovu, nutností. Jak vyplývá z Vnitřního předpisu o posuzování DKK (bod I, odst. 1 a 2), RTG kyčelních kloubů psa je oprávněn posoudit na DKK pouze veterinární lékař, člen KVL, který má osvědčení pro posuzovatele DKK a DKL a je zapsán do seznamu specialistů na posuzování DKK, vedeném při KVL. Podmínkou pro získání osvědčení posuzovatele je složení kvalifikační zkoušky a členství v Klubu. Každý kynologický klub může mít uzavřenou smlouvu pouze s jediným posuzovatelem, což by mělo zajistit jednotnost posuzování v rámci jednoho plemene. Dříve než začal Klub oficiálně fungovat, bylo třeba stanovit určitá pravidla pro posuzování DKK, která byla projednávána na jednotlivých schůzích Klubu.

Jak vyplývá ze zápisů, jež má Úřad k dispozici (viz str. 13-18 spisu), jedním z bodů, řešených na schůzích Klubu dne 19.12.1998 a 18.6.1999, byla také cena za posouzení jednoho RTG snímku. Na schůzi konanou dne 19.12.1998 byli přizváni také pan Josef Němec, jako zástupce ČMKU a pan Jiří Šiška, jako zástupce Českého kynologického svazu (dále jen „ČKS“). Rovněž byl jednání přítomen MVDr. Jiří Kubů, jako zástupce KVL. V programu jednání bylo pod bodem č. 6 uvedeno „Stanovení posuzovatelských cen“. Jak dále ze zápisu vyplývá, při jednání o ceně se přítomní shodli na tom, že cena za posouzení RTG snímku kyčelních kloubů na DKK musí být stanovena tak, aby pokryla nezbytné náklady a ztrátu času při:

- příjmu snímků, jejich evidenci a zhodnocení, je-li snímek vhodný k posouzení,
- v případě snímku, který nelze zhodnotit, vypracování a zaslání odborné zprávy veterinárnímu pracovišti, které jej zhotovilo, případně majiteli,
- posouzení snímku vhodného k posouzení, vyplňování příslušné dokumentace, zaslání výsledku posouzení chovatelskému klubu,
- poskytování podrobnějších informací majiteli (pokud o ně požádá) písemně, telefonicky či osobně,
- prohlubování odborných znalostí (nákup a studium odborné literatury, účast na vzdělávacích akcích) a účasti na pracovních poradách posuzovatelů DKK,
- vynaložení jiných nákladů (administrativní výpomoc apod.).

Zástupce ČMKU a zástupce ČKS navrhovali při jednání o ceně částku do 150,- Kč, jejich návrh však byl odmítnut členy Klubu, a to z důvodu, že tato částka zdaleka nepokrývá výše uvedené náklady. Po společné diskusi byl přijat konečný návrh na 350,- Kč.

Jako u každé schůze Klubu, byl i o tomto jednání vyhotoven zápis, který obdrželi všichni členové představenstva KVL, aniž by proti němu vznesli jakoukoli námitku.

Vyhodnocením vztahu mezi KVL a Klubem se Úřad zabývá v části rozhodnutí, označeném jako „právní hodnocení případu“

Ze zápisu schůze Klubu, která se konala dne 18.06.1999 (viz str. 17-18 spisu), vyplývá, že na programu této schůze bylo „Schválení minimální ceny za posouzení snímku na DKK“. Přítomným byla nejdříve tlumočena stanoviska kynologických organizací, v otázce ceny bylo uvedeno, že ČMKU souhlasí s cenou 350,- Kč za posouzení jednoho RTG snímku na DKK. Proto tedy byla s konečnou platností stanovena výše uvedená částka jako minimální cena postačující pro pokrytí výše uvedených nákladů.

Výpovědi svědků

Úřad v rámci správního řízení vyslechl pět svědků, jednalo se jednak o posuzovatele DKK a jednak o zástupce kynologických organizací. Další předvolaný svědek, pan Josef Němec se k výslechu ze zdravotních důvodů nedostavil.

Svědek MVDr. Miroslav Nechvátal, posuzovatel DKK, jež má uzavřeny smlouvy s chovatelskými kluby plemen německých ovčáků, rhodéských ridgbacků, leonbergrů, německých dog a německých pinčů, do protokolu o výslechu svědka (viz str.82-84 spisu), na otázku Úřadu, jak probíhalo jednání o ceně, odpověděl, citace: *„Minimální cena byla stanovena už na prvním jednání – 19.12.1998. Na tuto schůzku byli pozváni všichni posuzovatelé podle prezenční listiny a současně tam byli pozváni zástupci ČMKU – pan Němec a současně byl přítomen i pan Šiška, tajemník ČKS. Na tomto jednání byla navržena panem Kubů* (tajemník KVL-pozn. Úřadu) *minimální cena 700,- až 800,- Kč, dále Dr. Šterc navrhl cenu 500,- Kč. Tyto ceny byly odmítnuty zástupcem ČMKU. Pan Dr. Žert navrhl cenu 350,- Kč. U tohoto návrhu byl přítomen pan Šiška i pan Němec. Dle mého názoru už zde došlo k dohodě se zástupci ČMKU a ČKS o minimální ceně 350,- Kč“*, konec citace. Na otázku, do jaké míry se při stanovení vlastní ceny za posuzování řídil rozhodnutím Klubu o minimální ceně, odpověděl, citace: *„Při stanovení této ceny jsem vycházel z jednání, na kterém byla tato cena stanovena. Tuto cenu jsem bral za doporučenou“*, konec citace. Dále svědek rovněž uvedl, že částka 350,- Kč odpovídá jeho skutečným nákladům.

Z uvedené výpovědi svědka vyplývá, že se cítí být stanovením ceny vázán a že také skutečně takto stanovenou, i když dle jeho názoru doporučenou, cenu dodržuje. Je třeba poznamenat, jak bude upřesněno u výpovědi svědka Ing. Josefa Šperky (viz str. 91-93 spisu), že svědek měl, s platností od 25.10.1999, uzavřenou smlouvu na posuzování s Českým klubem německých ovčáků, přičemž smluvní cena za posouzení jednoho RTG snímku byla dohodnuta ve výši 150,- Kč. Jak je uvedeno v zápise z jednání Rady Českého klubu německých ovčáků ze dne 10.12.1999 (viz str. 7 spisu) a jak potvrdili ve svých výpovědích svědkové Josef Šperka a Jiří Šiška, po námitkách ze strany zástupců Klubu i KVL však byla uzavřena smlouva nová, znějící na 350,- Kč. Lze tedy usuzovat, že náklady svědka na posouzení jednoho snímku ve skutečnosti nedosahují či v době stanovení ceny nedosahovaly částky 350,- Kč, neboť nelze předpokládat, že by osoba samostatně výdělečně činná poskytovala svoje služby hluboko pod svými náklady. Rovněž z jeho výpovědi, ale i ze zápisu ze schůze Klubu ze dne 19.12.1998, vyplývá, že v rámci projednávání ceny bylo předloženo několik odlišných návrhů, což podporuje předpoklad o různé výši nákladů jednotlivých posuzovatelů.

Svědek MVDr. Jan Šterc, který má uzavřenou smlouvu o posuzování s kluby československého vlčáka a černého ruského teriéra, ve své výpovědi (viz str. 85-86 spisu)

potvrdil, že jednání o ceně probíhala za přítomnosti zástupců ČMKU a ČKS, s tím, že, citace: *„každý chovatelský klub se dohodne na ceně s jednotlivým posuzovatelem“*, konec citace. Cena, kterou si účtuje za posouzení jednoho snímku je 350,- Kč a jak uvádí: *„Její výši respektoval s ohledem na zástupce ČMKU.“* Na otázku, jaké jsou jeho vlastní náklady na posouzení jednoho snímku, svědek uvedl, citace: *„Při stanovení ceny jsem vycházel zejména z časové náročnosti. Dále je to materiální vybavení. Náklady na posouzení jednoho snímku jsou odhadem 100,- Kč – jedná se o přímé náklady. Můj zaměstnavatel mi umožnil posuzovat snímky na negatoskopu, v případě, že bych byl nucen tento přístroj si sám pořídit, tato náklady by byly mnohem vyšší“*, konec citace.

Další svědek MVDr. Milan Snášil, který má uzavřenou smlouvu s klubem bernských salašnických psů, retriever klubem, klubem výmarských ohařů, moloss klubem a klubem středoasijských a ruských pasteveckých psů, uvedl ve své výpovědi (viz str. 87-88 spisu) na otázku jak probíhalo jednání o ceně za posuzování toto: *„Na zasedání ze dne 19.12.1998 byla za přítomnosti zástupců ČMKU – pana Němce a pana Šišky, stanovena pouze výše minimálních nákladů za posouzení jednoho snímku. Po uvedení několika návrhů byly tyto náklady minimalizovány na částku 350,- Kč“*. Jak dále svědek uvedl posuzuje za cenu 350,- Kč a při stanovování této ceny vycházel z Klubem stanovených minimálních nákladů. Tato cena podle jeho názoru postačuje k pokrytí nákladů, ale vůbec neobsahuje odměnu za odborný úkon.

Z uvedených výpovědí vyplývá, že cenu za posouzení jednoho RTG snímku na DKK stanovují tito posuzovatelé v souladu s cenou, která byla stanovena na schůzi Klubu dne 19.12.1998 a to přesto, že jejich vlastní náklady jsou ve všech případech odlišné.

V rámci správního řízení úřad také provedl výslech svědka Ing. Josefa Šperky, předsedu revizní komise Českého klubu německých ovčáků (dále jen „ČKNO“), jenž podal úřadu jménem této komise stížnost, na základě které bylo zahájeno šetření ve věci. Na otázku, zda ví jestli se jednání o ceně účastnili i zástupci kynologických organizací a jakou roli při tomto jednání sehráli, uvedl, citace: *„Dotčeného jednání se, podle mých informací zúčastnili členové ČKS. Domnívám se, že mezi nimi byl pan Šiška, vedoucí plemenné knihy ČKS. Z informací mně dostupných vyplývá, že zástupci ČKS byli v rámci jednání o ceně donuceni přistoupit na cenu 350,- Kč. Pokud by na tuto cenu nepřistoupili, nebyly by RTG snímky vůbec vyhodnocovány“*, konec citace..

Pokud jde o cenu ve smlouvě uzavřené mezi ČKNO a posuzovatelem, svědek uvádí, citace: *„22.10.1999 informoval prezident ČKNO na schůzi předsednictva ČKNO o uzavření smlouvy na posuzování s MVDr. M. Nechvátalem a to na částku 150,- Kč za snímek. Na základě informací prezidenta ČKNO ze dne 10.12.1999 byl 25.10.1999 vznesen hrubý protest ze strany Klubu posuzovatelů DKK v součinnosti s KVL ČR a s ČMKU proti ceně, která byla v hrubém rozporu se stanovením minimální ceny – 350,- Kč. Následně MVDr. Nechvátal smlouvu vypověděl a byl nucen uzavřít novou smlouvu na 350,- Kč, z důvodu nutnosti vyhodnotit snímky, které se shromažďovaly po dobu od uzavření smlouvy na 150,- Kč do doby uzavření smlouvy nové“*, konec citace. Svoje tvrzení svědek podložil zápisem z jednání Předsednictva ČKNO ze dne 22.10.1999 (viz str. 6 spisu) a zápisem z jednání Rady ČKNO ze dne 10.12.1999 (viz str. 7 spisu).

Z výpovědi svědka, ale i ze zápisu z jednání Rady ČKNO ze dne 10.12.1999 (viz str. 7 spisu) vyplývá, jak bylo výše uvedeno, že uzavřením první smlouvy s ČKNO neakceptoval MVDr. Nechvátal, podle jeho vlastních slov Klubem doporučenou minimální nákladovou

cenu a stanovil cenu s ohledem na své vlastní náklady, ale po protestu ze strany Klubu byl donucen uzavřít smlouvu znějící na 350,- Kč a tím přistoupit na cenu „doporučenou“.

Svědek Jiří Šiška, zástupce ČKS a člen ČKNO, který se účastnil předmětného jednání o ceně, na otázku jak jednání o ceně probíhala, odpověděl, citace: *„Jednání probíhalo podle zápisu. Byl dohodnut postup vyhodnocování DKK. Co se týče stanovení ceny za posuzování DKK, navrhoval jsem jako maximální částku 100,- Kč až 150,- Kč. Po určité debatě stanovili posuzovatelé částku za posuzování jednotlivých snímků 350,- Kč. Byli jsme přítomni* (s panem Josefem Nečasem – členem předsednictva ČMKU – pozn. Úřadu) *jako hosté, náš hlas byl považován za poradní. Podle mého názoru byla částka 350,- Kč přijata jako závazná pro každého posuzovatele“*, konec citace. Na otázku Úřadu, týkající se výpovědi smlouvy o posuzování MVDr. Nechvátalem svědek uvedl, citace: *Ing. Strouhal* (člen Rady ČKNO – pozn. Úřadu) *byl informován ze strany MVDr. Nechvátala, že cena musí být změněna. Důvodem bylo tvrzení, že by MVDr. Nechvátal měl nepříjemnosti s Klubem posuzovatelů, které by mohly vést k tomu, že by MVDr. Nechvátalovi bylo znemožněno posuzování DKK provádět“*, konec citace.

Svědek svojí výpovědí potvrdil, že MVDr. byl, jak je uvedeno výše, k uzavření posuzovatelské smlouvy na cenu 350,- Kč donucen. Rovněž z jeho výpovědi vyplývá, že o ceně probíhala mezi posuzovateli určitá diskuse, jejímž závěrem bylo stanovení dané ceny, nikoli vyjádření nezbytných nákladů, které se u každého posuzovatele liší. Při výslechu svědek Úřadu předložil dopis ČMKU adresovaný jednotlivým chovatelským klubům, ve kterém je informuje o nutnosti uzavřít nové posuzovatelské smlouvy.

Úřad má dále k dispozici písemné informace od dalších posuzovatelů, které se týkají posuzovatelských cen. Vyjma jednoho posuzovatele, který, jak uvedl, posuzuje za 0,- až 400,- Kč za snímek, všichni ostatní oslovení posuzovatelé Úřadu potvrdili, že jeden RTG snímek posuzují za 350,- Kč. Na základě výpovědí svědků a výše uvedených písemných informací považuje Úřad za dostatečně prokázané, že stanovení posuzovatelských cen skutečně vedlo k narušení soutěže na trhu posuzování RTG snímků na DKK psů v České republice.

Stanovisko účastníka řízení

Tajemník KVL ČR, MVDr. Jiří Kubů, se jménem účastníka řízení vyjádřil v rámci ústního jednání konaného dne 18.10.2000 (viz str. 72-74 spisu) k problematice, která je předmětem správního řízení, následovně, citace: *„Tahle cena nebyla stanovena, byla stanovena minimální kalkulace za danou práci (posouzení). Provedli jsme kalkulaci, z které vyšla cena 800,- Kč, představitelé ČMKU nesouhlasili s cenou, nakonec se dohodli na nejnižší možné ceně 350,- Kč na schůzi Klubu, které se účastnili zástupci ČMKU. Veterinář si určuje cenu sám, ale všichni souhlasili s touto minimální nákladovou cenou dohodnutou na této schůzi“*. Jmenovaný dále uvedl: *„Podstatná je kalkulace minimálních nákladů na posouzení, s použitím průměrných cen. Do kalkulace byly použity nejnižší ceny na pořízení materiálu a strojů, po dobu odpisu 10 let. Vstup do činnosti je drahý a udržení jejich odbornosti* (posuzovatelů) *je náročné. Pokud někdo půjde pod cenu 350,- Kč je to dumpingová cena“*, konec citace.

Ke stanovisku účastníka řízení se Úřad vyjádří v rámci právního hodnocení případu.

Přestože tajemník KVL ČR argumentuje tím, že šlo v podstatě o stanovení minimálních nutných nákladů, skutečnost, že jednak uvedenou cenu v podstatě všichni

posuzovatelé dodržují a že se v samotných zápisech ze schůzí Klubu pojednává o „stanovení minimální ceny“ nasvědčuje spíše tomu, že účelem stanovení této ceny bylo sjednocení posuzovatelských cen a tím i omezení svobodného rozhodování posuzovatelů při určení ceny za posuzování, čehož důsledkem je omezení soutěže na trhu daných služeb.

Vymezení relevantního trhu

Relevantním trhem je prostorový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů – výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Z předložených materiálů vyplynulo, že Klub posuzovatelů DKK a DLK je subjektem působícím na trhu poskytování veterinárních služeb. Hlavním cílem, pro který byl také komorou založen, je zvýšení kvality a určité sjednocení postupu při posuzování RTG snímků na DKK u psů. Členem klubu je pouze ten veterinář, který splňuje odborné předpoklady, stanovené Komorou veterinárních lékařů a je zapsán do seznamu posuzovatelů. Pouze posuzovatelé zapsaní v seznamu tak mohou na území ČR tuto činnost oficiálně vykonávat a závěry jejich posouzení jsou uznávány jako podmínka pro registraci do chovu. Služby poskytované posuzovateli nejsou v žádném případě zaměnitelné s jinými službami, a to jak z hlediska vlastností či ceny, tak i zamýšleného způsobu užití.

Při vymezování relevantního trhu po stránce věcné vycházel Úřad z vlastních poznatků a z informací a dokladů získaných v průběhu správního řízení. Stanovení ceny Klubem posuzovatelů se týká posouzení RTG snímku kyčelních kloubů na DKK u jednotlivých plemen psů. Na základě dostupných informací vymezil Úřad **věcný** výrobkový trh, který je relevantní v daném případu, jako trh posuzování DKK psů.

Geograficky byl relevantní trh vymezen v souladu s územní působností Komory veterinárních lékařů ČR, tj. územím celé České republiky.

Z **časového** hlediska se jedná o trh pravidelný, do budoucna časově neomezený.

Právní hodnocení případu

Podle § 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, je účelem tohoto zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů proti jejímu omezování, zkreslování nebo vylučování.

Podle § 3 odst. 1 zákona veškeré dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení podnikatelů a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže na trhu zboží, jsou zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Pokud jde o aplikaci § 12 odst. 1 zákona, účastníkem řízení je soutěžitel, o jehož právech a povinnostech stanovených tímto zákonem má být v řízení rozhodnuto. Úřad v daném případě vycházel z účelu zákona, jímž je podle § 1 odst. 1 zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů proti jejímu nedovolenému omezování, zkreslování nebo vylučování.

Účastníkem řízení, s ohledem na výše uvedené, je pouze Komora veterinárních lékařů České republiky. Tento postup Úřadu je odůvodněn následovně. Jedná se o samosprávnou stavovskou organizaci sdružující veterinární lékaře, zřízenou podle zákona č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky, přičemž podle ustanovení § 4 odst. 1 tohoto zákona, každý veterinární lékař, který vykonává na území České republiky veterinární léčebnou a preventivní činnost musí být členem Komory. K posuzování RTG snímků na dysplasii kyčelního kloubu psů jsou způsobilí ti veterinární lékaři, kteří jsou členy Klubu posuzovatelů DKK a DKL, a v důsledku toho jako jediní v ČR poskytují služby na trhu posuzování DKK. Účastníkem řízení je Komora veterinárních lékařů ČR, a to z toho důvodu, že Klub posuzovatelů DKK a DKL, který nedisponuje právní subjektivitou, je pouze odbornou součástí Komory.

Na ústním jednání se zástupcem účastníka řízení, které se konalo 18.11.2000, Úřad zjistil, že zápis z každého jednání Klubu obdrží všichni členové Představenstva KVL a mají možnost se k němu vyjádřit. V případě nesouhlasu může každý člen představenstva vznést připomínku a vrátit tak věc k dořešení. Jak zástupce účastníka řízení výslovně prohlásil, citace: *„K určení minimální vykalkulované ceny za posouzení DKK nebyly připomínky“*, konec citace. Tímto postupem, tak došlo k naplnění § 3 odst. 1 zákona, neboť představenstvo, jako nejvyšší výkonný a řídící orgán, v souladu s § 7 odst. 3 Organizačního a jednacího řádu KVL, rozhoduje ve všech věcech týkajících se veterinární profese a činnosti Komory, pokud nejsou vyhrazeny sněmu a dále představenstvu přísluší, v souladu s ust. § 7 odst. 6 písm. b) a f) Organizačního a jednacího řádu, pečovat o zdokonalování veterinární profese na všech úsecích a být garantem odborné úrovně členů Komory a operativně upřesňovat působnost komisí, organizací Komory a orgánů Komory. Znamená to, že stanovení ceny přijal orgán KVL, který je k tomu zmocněn. K tomu, aby přijetí stanovené ceny bylo posuzováno jako rozhodnutí sdružení podnikatelů ve smyslu § 3 odst. 1 Zákona není podstatné, zda je toto stanovení platné a závazné pro všechny členy KVL. Již samotné stanovení posuzovatelské ceny, obsahující přímé určení ceny a fakt, že na základě tohoto stanovení byly uzavírány smlouvy mezi posuzovateli a chovatelskými kluby, vedou k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb poskytovaných posuzovateli.

V daném případě se jedná o rozhodnutí sdružení podnikatelů, které ovlivnilo hospodářskou soutěž na trhu posuzování DKK a jehož důsledkem je to, že žadatel o posouzení, respektive kynologický klub, který smlouvu s posuzovatelem uzavírá, nemá možnost vybrat si nabídku s nižší cenou, neboť Klub posuzovatelů DKK a DKL je jedinou odbornou organizací oprávněnou k posuzování DKK v České republice. Argument účastníka řízení i jednotlivých posuzovatelů, že je tato cena doporučená, je zavádějící, neboť i doporučené ceny pro členy profesních sdružení vedou, nebo mohou vést k omezení konkurence mezi členy těchto sdružení. Každý člen má své vlastní náklady a z toho důvodu aplikace doporučených cen pro profesní sdružení tlumí hospodářskou soutěž na trhu poskytovaných příslušných profesních služeb. Bylo by ospravedlnitelné například uvedení určitého vzorce pro výpočet ceny výkonu dané profesní služby, ale nikoliv stanovení ceny i když bude tato cena prezentována jako pouze doporučená. Navíc, tento argument účastníka, podle Úřadu, není oprávněný, neboť v žádném zápisu, jež má Úřad k dispozici, není cena takto označena. O tom, že smyslem rozhodnutí KVL ČR nebylo pouhé doporučení této ceny posuzovatelům, vypovídá i nátlak Klubu a KVL ČR na MVDr. Nechvátala, který byl donucen vypovědět smlouvu, ve které byla sjednána posuzovatelská cena nižší než dotčených 350,- a uzavřít smlouvu novou, znějící právě na požadovanou částku. Tento závěr vyplývá ze zápisu z jednání ČKNO ze dne 10.12.1999 (viz str. 7 spisu), ale i z výpovědí svědků Ing. Josefa Šperky a Jiřího Šišky (viz str. 91-93 a 97-98 spisu).

Dalším argumentem zástupce účastníka řízení je tvrzení, že byla stanovena „pouze“ minimální cenová kalkulace (viz str. 75-76 spisu). To je v rozporu se zápisy ze zasedání Klubu, kde je výslovně uváděno „Stanovení ceny za posouzení RTG snímku na DKK“ (viz str. 13-16 spisu). Přesto, že dále je uvedeno, že „cena za posouzení RTG snímku kyčelních kloubů na DKK musí být stanovena tak, aby pokryla nezbytné náklady a ztrátu času“ jedná se, podle Úřadu, skutečně o stanovení minimální ceny pod jejíž hranicí nemá posuzovatel vykonávat svoji činnost. Tento závěr Úřadu podporuje i cenová kalkulace, předložená zástupcem účastníka řízení, kde je uvedeno, že veterinární lékař musí během jedné hodiny vykonávání veterinární činnosti (tedy i během posuzování DKK) vydělat 416 – 500,- Kč. Vzhledem k tomu, že průměrná doba posouzení jednoho RTG snímku na DKK je 1 hodina, došel Úřad k závěru, že smyslem stanovení posuzovatelské ceny bylo určité zajištění minimálního příjmu pro posuzovatele. Tím, že byla stanovena konkrétní částka, jenž byla navíc předmětem několika odlišných návrhů, které byly posuzovateli projednávány, došlo, spíše než ke stanovení minimální cenové kalkulace, jak argumentuje zástupce účastníka řízení či vzorce jejího výpočtu, k přijetí kompromisního návrhu, který byli schopni akceptovat jak posuzovatelé tak i chovatelské kluby. Jak již bylo výše uvedeno, v podmínkách tržního hospodářství není možné stanovit jednotné minimální náklady pro několik podnikatelů, neboť již ceny vstupů se svojí výší pro jednotlivé podnikatele liší.

Stanovení ceny za posouzení RTG snímku na DKK nelze objektivně vykládat jinak, než že jednotliví posuzovatelé budou posuzovat RTG snímky za cenu určenou na zasedání Klubu posuzovatelů. Tomu odpovídá i fakt, že dohodnutou cenu si účtují i posuzovatelé, kteří jednoznačně považují tuto cenu za nižší než jsou jejich vlastní náklady, neboť jak vyplývá ze zápisu ze schůze Klubu ze dne 19.12.1998 některé návrhy na částku odpovídající nezbytným nákladům se blížili částce 1.000,- Kč za posouzení jednoho snímku (viz str. 13-16 spisu).

Při rozhodování ve věci Úřad přihlédl i k rozsudku Vrchního soudu v Olomouci č.j. 2A 5/96, kterým bylo rozhodnuto o žalobě České komory architektů proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž č.j. R7/95. V rozsudku Vrchního soudu v Olomouci je mimo jiné v části „odůvodnění“ uvedeno toto, citace: *„Podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti*

orgánů České republiky v oblasti cen, v platném znění, Ministerstvo financí vykonává působnost při uplatňování regulací a kontrole cen výrobků, výkonů, prací a služeb, pokud tento zákon nestanoví jinak. Ministerstvo hospodářství stanoví rozhodnutím ceny a podmínky jejich uplatnění v mezinárodním poštovním a mezinárodním komunikačním provozu a Ministerstvo dopravy stanoví rozhodnutím ceny a podmínky jejich uplatnění (tarify) v mezinárodní dopravě. Dále je zde založena kompetence Okresního úřadu při stanovení maximálních cen, jakož i působnost obce rovněž při stanovení maximálních cen v uvedených případech. V právním řádě České republiky neexistuje předpis, který by obdobným způsobem upravoval pravomoc České komory architektů při stanovení minimálních cen nebo při úpravě stanovení jakýchkoli cen. Právo Komory schvalovat honorářové řády podle § 25 odst. 4 písm. b) zákona č. 360/1992Sb., (zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů – pozn. Úřadu) *je zaměřeno pouze dovnitř Komory a týká se procesu typu metodiky účtování, jak to v podstatě i předmětné řády žalobce v ostatních případech činí, avšak bez toho, že by mohly stanovovat ceny ve smyslu zákona o cenách. Vydávání ceníku podle § 23 odst. 6 písm. i) zákona č. 360/1992 Sb. nelze vykládat jinak, než jak jej vyložil žalovaný, že totiž jde o možnost uveřejňovat ceníky jednotlivých architektů"*, konec citace.

Na základě výše uvedeného, došel Úřad analogicky k závěru, že stejně tak KVL není na základě § 2 odst. 2 písm. e) zákona č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky, v žádném případě zmocněna k úpravě stanovení cen za veterinární služby. Možnost účastnit se jednání při tvorbě sazebníků veterinárních výkonů je tak nutno chápat spíše ve smyslu stanovení typu metodiky účtování.

V dalším se Úřad zabýval prověřením, zda uvedené stanovení ceny také skutečně vedlo či vede k narušení hospodářské soutěže na uvedeném trhu. Při svém posouzení vycházel z písemných informací sdělených Úřadu jednotlivými posuzovateli a z výslechu svědků, prokazujících za jaké ceny skutečně posuzovali či posuzují.

Z uvedených podkladových materiálů lze jednoznačně prokázat, že ceny, za které posuzovatelé posuzují RTG snímky na DKK jsou totožné s cenou stanovenou účastníkem řízení. Projevem rozhodnutí Klubu posuzovatelů, respektive KVL, je tak cenová vázanost, která je per se zakázána. Z praxe Úřadu, ale i z rozhodování zahraničních antimonopolních úřadů vyplývá, že cenová vázanost je ospravedlnitelná pouze v některých speciálních případech a to za předpokladu ochrany „vyššího zájmu". Jako příklad lze uvést dohodu mezi Asociací vydavatelů a Asociací prodejců v Norsku zahrnuje ustanovení o dodržování výše ceny knih prodávaných spotřebiteli. Tato dohoda byla norským antimonopolním úřadem vyjmuta z působnosti zákona na ochranu hospodářské soutěže, z důvodu snahy o rozvoj kultury, literatury a odborných znalostí, stimulaci četby, zdokonalování norského jazyka a uchování specifičnosti tržní struktury na trhu prodeje knih. Není pochyb, že v tomto konkrétním případě se o „vyšší zájem" v žádném případě nejedná.

Znamená to tedy, že KVL stanovením posuzovatelských cen porušila zákon, neboť stanovila minimální výši ceny za posouzení jednoho RTG snímku na DKK. Protože Úřad nepovolil výjimku ve smyslu § 5 zákona, je takové jednání KVL ČR ze zákona zakázané a neplatné).

Vyjádření právního zástupce účastníka řízení k výsledkům šetření před vydáním správního rozhodnutí ve věci

Dne 6.12.2000 se uskutečnilo v sídle Úřadu seznámení účastníka řízení s výsledky šetření ve věci před vydáním správního rozhodnutí. K výsledkům šetření se zástupce účastníka řízení vyjádřil dne 6.12.2000 (viz str. 102 spisu):

Ve svém vyjádření zejména uvedl následující.

„Myslím, že vše podstatné bylo již řečeno, ale chtěl bych zdůraznit, že Komora žádným způsobem posuzovatele k dodržování ceny nezavazovala. Dále se ohrazuji proti svědectví Ing. Šperky, neboť se domnívám, že uvádí informace, které získal pouze „z doslechu“.“

K vyjádření zástupce účastníka řízení, které odpovídá již vyslovenému stanovisku účastníka se Úřad vyjadřuje a hodnotí v rámci části rozhodnutí nazvané jako „Stanovisko účastníka řízení“ a současně v části „Právní hodnocení případu.“ Pokud jde o hodnocení svědecké výpovědi Ing. Josefa Šperky, ale i ostatních svědeckých výpovědí, považuje Úřad za nutné upozornit, že při hodnocení předložených důkazů je nutno vycházet ze zásady volného hodnocení důkazů. Tato zásada je vyjádřena, pro potřeby správního řízení, zejména v ustanovení § 34 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, podle něhož správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

Úřad, v této souvislosti, poukazuje na skutečnost, že přesto, že byl účastník řízení informován o termínu výslechů všech svědků, nevyužil svého práva a k výslechům se ani v jednom případě nedostavil.

Platná legislativa v zemích Evropské unie a rozhodovací praxe Evropské komise

Úřad při právním hodnocení případu přihlížel k legislativě a rozhodovací praxi Evropské komise. Zásadním ustanovením „Smlouvy o ES“, dle kterého se postupuje v oblasti posuzování dohod narušujících soutěž Evropskou komisí je článek 85 odst. 1 písm.a) (nově článek 81 Amsterodamské smlouvy), který zní, citace: *„Se společným trhem jsou neslučitelné a proto zakázány veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a sladěné postupy, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení nebo narušení soutěže na společném trhu“*, konec citace.

Pojmem „podnik“, je významem podobný výrazu „soutěžitel“, který je používán v zákoně č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, a rozumí se jím jakákoli entita zapojená do hospodářské činnosti bez ohledu na jeho právní postavení a způsob jeho financování, tedy včetně neziskových organizací (*Höfner* C-41/90 /1993/ 4CMLR 306).

Příkladem posuzování rozhodnutí sdružení podnikatelů v rámci Evropské unie je například výše zmiňovaný případ dohody Asociace vydavatelů a Asociace prodejců v Norsku. Jiným příkladem může být případ Van Maewijk/FNK-SCK, kdy Evropská komise prokázala, že FNK (holandská asociace firem prodávajících mobilní jeřáby) aplikovala v průběhu 12 let doporučené ceny, čímž se dopustila omezení hospodářské soutěže na daném trhu zboží.

Odůvodnění výše pokuty

Dle § 14 odst. 4 zákona je Úřad oprávněn za porušení povinností uvedených v tomto zákoně uložit soutěžitelům pokutu až do výše 10 000 000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obratu za poslední ukončený kalendářní rok. Jestliže je prokázán majetkový prospěch soutěžitele v důsledku porušení povinností pode tohoto zákona, uloží se mu pokuta nejméně ve výši tohoto prospěchu. Podle § 14 odst. 5 může Úřad uložit pokutu nejpozději do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti, nejpozději však do tří let následujících po roce, ve kterém byla tato povinnost porušena.

Při stanovení výše pokuty Úřad vycházel z následujících skutečností. Dolní hranice pro uložení pokuty v případě, že byl prokázán majetkový prospěch soutěžitele v důsledku porušení povinností podle zákona, je stanovena ve výši tohoto prospěchu. Definici majetkového prospěchu zákon neobsahuje, dle názoru Úřadu lze za majetkový prospěch považovat navýšení majetku soutěžitele, ke kterému by nedošlo, kdyby soutěžitel jednal v souladu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. V tomto případě však majetkový prospěch nelze stanovit.

Horní hranicí možné pokuty je částka 10 mil. Kč nebo 10 % čistého obratu za poslední ukončený kalendářní rok. V případě účastníka řízení, který je profesním sdružením, se výši obratu nepodařilo spolehlivě zjistit.

Úřad při určení konkrétní výše pokuty za porušení § 3 odst. 1 zákona použil správního uvážení, přičemž přihlédl k těmto kriteriím a zásadám.

Závažnost porušení zákona v návaznosti na druh skutkové podstaty posoudil Úřad takto. Jedná se o závažné porušení zákona, neboť jde o rozhodnutí sdružení podnikatelů, jehož důsledkem je omezení cenové konkurence na relevantním trhu. Je třeba poznamenat, že rozhodnutí nejen mohlo, ale i skutečně narušilo hospodářskou soutěž a v souvislosti s tímto narušením byli postiženi chovatelé zejména tím, že nemají možnost výběru posuzovatele na základě kriteria ceny poskytované služby.

Při stanovení pokuty vzal Úřad v úvahu délku porušování zákona účastníkem řízení, neboť doba delší než jeden rok je obdobím dlouhým a bez zásahu Úřadu by stanovení ceny platilo i nadále.

Výše pokuty je stanovena rovněž s ohledem na postavení účastníka řízení na trhu, které je možno označit za „monopolní“, neboť Klub posuzovatelů DKK a DKL je jediným oficiálním subjektem působícím na trhu posuzování DKK v České republice.

Současně je třeba zdůraznit, že Úřadem byla respektována při uložení pokuty i zásada nediskriminace – výše pokuty je porovnatelná s pokutami uloženými v obdobných případech porušení zákona, samozřejmě s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám zjištěným v rámci správního řízení, čímž se správní řízení ve věci odlišuje od jiných obdobných případů řešených Úřadem.

Při určení výše pokuty vzal Úřad v úvahu jako polehčující okolnost zejména fakt, že se jedná o první porušení zákona účastníkem řízení a rovněž skutečnost, že dotčené porušení zákona zasáhlo úzkou skupinu spotřebitelů, v tomto případě chovatelů psů učených pro chov. Také je třeba vzít v úvahu skutečnost, že jde o soutěžitele, v tomto případě Klub posuzovatelů

DKK a DKL, nově příchozího na trh. Ze všech těchto důvodů Úřad také stanovil výši pokuty při dolní hranici její možné výše (10 mil. Kč.) a neodvozoval její výši z čistého obratu účastníka řízení za poslední ukončený kalendářní rok.

Úřad uložil pokutu ve výši uvedené ve výroku rozhodnutí, neboť uložení pokuty je jedním z prostředků k zajištění, aby pravidla hospodářské soutěže byla ze strany soutěžitelů respektována. Uložená pokuta vystihuje dvě základní funkce právní odpovědnosti, a to funkci represivní, vyjadřující postih za porušení povinností zákonem stanovených a funkci preventivní, která směřuje k předcházení porušování zákona. Ve shora uvedeném kontextu považuje Úřad uloženou pokutu za sankci odpovídající prokázanému protisoutěžnímu jednání.

Ze všech shora uvedených důvodů Úřad rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) podat rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda
pověřený řízením II. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:
- Komora veterinárních lékařů České republiky
  Palackého 1-3
  612 41 Brno